

Onder de
Roman linde

GREETJE VAN DEN BERG

ONDER DE LINDE

Van Greetje van den Berg verschenen eerder bij Uitgeverij
Zomer & Keuning o.a.:

Eén vonk

Stil vuur

Heimwee

Villa Esperanza

Diep water

Greetje van den Berg

Onder de linde

Uitgeverij Zomer & Keuning

ISBN 9789020537079
ISBN e-book 9789020537086
ISBN Grote Letter 9789020537093
NUR 344

© 2020 Uitgeverij Zomer & Keuning
Postbus 13288, 3507 LG Utrecht

Omslagontwerp Liesbeth Thomas, t4design

www.greetjevandenbergh.nl
www.romanserie.nl

Alle rechten voorbehouden

Uitgeverij Zomer & Keuning vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze om te gaan met natuurlijke bronnen. Voor de papieren editie van dit boek is daarom gebruikgemaakt van papier waarbij zeker is dat de productie ervan niet heeft geleid tot bosvernietiging.

Donkere wolken pakten samen boven het zwembad. In het peuterbad ernaast trok de wind golfjes door het verlaten, blauwe water, waarin even daarvoor nog kinderen vrolijk speelden.

Gemma keek bezorgd naar de lucht, terwijl ze zo snel mogelijk de spullen bij elkaar zocht en de badlakens oprolde en in de tas stopte.

‘Aiden!’ Ze kon haar vierjarige zoon er nog net van weerhouden om zich met zijn kleren aan opnieuw in het water te storten. ‘Aiden, we gaan naar huis!’ zei ze streng. ‘Het gaat zo regenen en onweren. Kijk eens, alle kinderen gaan naar huis. Help me maar even met opruimen. Dat kun jij hartstikke goed.’

Ze wierp een blik op Morris, haar jongste, die zich van de commotie niets aantrok en op een van de badlakens in slaap was gevallen. Zijn wangen zagen rood. Ze zuchtte. Hij was doodop en als ze hem nu wakker zou maken, was hij niet te genieten. Toch zat er niets anders op. Gelukkig had ze bij Aiden de juiste toon getroffen.

Ijverig stopte hij de emmertjes en de kunststof autootjes waarmee ze in het water hadden gespeeld in de daarvoor bestemde tas. Ergens in de verte klonk een dof gerommel, de wind trok verder aan. Gemma huiverde. Het onweer leek snel dichterbij te komen. Of had ze te lang gewacht?

Om hen heen liepen andere moeders ook al snel met hun kroost in de richting van de kleedhokjes. Het zou er zo een drukt vanjewelste zijn. Aiden stopte het laatste speeltje in de tas. Ze keek nog eens speurend om zich heen of ze echt niets was vergeten en vroeg zich toen af of ze Morris wellicht slapend op haar arm kon nemen. Onmogelijk, wist ze meteen.

Ze had nog twee tassen bij zich.

‘U moet nu zo snel mogelijk de ligweide verlaten,’ riep een geagiteerde badjuffrouw in het voorbijgaan naar haar. Alsof ze daar al niet mee bezig was.

‘Morris... wakker worden.’

Hij keek haar lodderig aan. Meteen zakten zijn ogen weer dicht.

Ze had het anders moeten doen, realiseerde ze zich. Eerst haar jongste zoon wakker maken en dan pas haar spullen pakken, maar het had haar handig geleken om alleen naar Aiden te hoeven omkijken. Zelfs als moeder van tien kinderen schatte ze zulke situaties soms nog verkeerd in.

Het veld was inmiddels bijna leeg. ‘Aiden, jij bent mijn sterke vent. Jij kunt die tas met speelgoed wel dragen.’ Zelf knielde ze bij Morris neer, rolde hem in de handdoek waar hij op lag en pakte het vochtige bundeltje op. Even protesteerde hij verontwaardigd. Ze pakte de andere tas op. Aiden liep in de verkeerde richting.

Geïrriteerd riep ze zijn naam.

‘Kan ik u helpen?’ informeerde een jonge badmeester met kortgeknipt blond haar en een roodverbrande neus. ‘Ik neem die tas wel even van u over. Kom, jongetje!’

Ze zag hoe Aiden verschrikt omkeek, en vervolgens braaf terug kwam lopen. De badmeester ontfutselde hem de tas en wist ook nog zijn hand te pakken. Ze volgde hen naar de uitgang en passeerde de kleedhokjes, waar het inderdaad druk was. Gelukkig dat zij zich net op het grasveld al had omgekleed. Ze bedankte de badmeester toen ze bij het hek waren. Morris lag met zijn hoofd op haar schouder te slapen.

‘Moet ik nog even meelopen naar de auto?’ informeerde de jongeman, maar ze schudde haar hoofd.

‘Dank je, ik red het nu zelf wel.’ Toen ze met twee tassen en een kind op haar arm verderliep, had ze daar direct spijt van. Haar schouders deden zeer. Gelukkig liep Aiden nu keurig met haar mee. Ze zou blij zijn als ze in de auto zaten. Van de zonnige dag was niets meer over. Het leek net alsof iemand daar boven het licht had uitgedaan. In de verte zag ze lichtflitsen, grommend dreigde de donder.

Zo had ze het ook wel in films gezien als er onraad of ellende dreigde. Het weer als voorbode voor slechte tijden. Gelukkig gebeurde dat alleen in films.

Terwijl ze het autoportier van hun gezinsbus opende, werd Morris mopperend wakker. Zonder er veel acht op te slaan, zette ze hem in het autostoeltje. Aiden klom zelf in de auto. Ze gespte zijn riem ook vast, deponeerde de tassen tussen de stoelen en nam met een zucht van opluchting achter het stuur plaats.

Morris huilde, verontwaardigd omdat hij zo ruw uit zijn slaap was ontwaakt. Hij wilde uit het stoeltje en probeerde de gesp open te maken. Aiden hield hem als een echte grote broer tegen, wat nog meer verontwaardigd gekrijs opleverde.

Ze schoof een cd met kinderliedjes in de cd-speler, draaide de volumeknop een flink eind omhoog en zong zelf harts-tochtelijk mee. Dat hielp altijd.

Vandaag ook.

Aiden viel in.

Morris stopte met huilen. Hij schoof zijn duim in de mond en keek naar buiten, waar de eerste zware druppels uit de inktzwarte wolken vielen.

Een kwartier later parkeerde ze de bus bij de school waar Lucas van elf, de negenjarige tweeling Loïs en Felice en Tycho van zes op zaten. Normaal gesproken legden ze de afstand tussen school en thuis lopend af, maar met onweer vond ze dat onverantwoord. Bezorgd keek ze naar de straat, waar de putten de enorme hoeveelheid water niet konden verwerken. Felle lichtflitsen volgden elkaar snel op, donderslagen dreunden zwaar.

Stilletjes was ze bang voor dit weer, maar omwille van Aiden en Morris liet ze dat niet merken. Ze zette de muziek nog iets harder en klapte mee. De ruiten besloegen. Als ze daardoor de andere kinderen maar niet miste.

Ze stond vlak bij het hek, maar Felice en Loïs konden zo opgaan in hun spelletjes dat ze zelfs hun opvallende, lichtblauwe gezinsbus voorbij zouden lopen, om nog maar niet te spreken van Tycho, haar kleine dromer.

Voor Lucas gold dat niet. Het leek soms of hem nooit iets ontging.

Met haar hand veegde ze de zijruit schoon en ze tuurde naar buiten. Langzaam maar zeker werden er meer auto's geparkeerd. Het zou niet lang meer duren voordat de school uitging. Haar oudere kinderen zaten op het voortgezet onderwijs. Vandaag zouden ze allemaal wat langer les hebben. Ze hoopte maar dat het weer wat beter was als ze naar huis fietsten. Céline, haar negentienjarige oudste dochter, studeerde communicatie aan een hogeschool in Zwolle en reisde met de bus en de trein. Vandaag had ze een lange dag. Haar rooster hing op de koelkast, maar het kwam de laatste tijd vaak voor dat ze veel later thuiskwam omdat ze voor een opdracht langer op school bleef.

Het leek alsof een kind zich echt begon los te maken als ze beroepsonderwijs ging volgen. Dat idee kreeg ze bij Céline in ieder geval. Mondjesmaat liet ze iets over haar opleiding los en Gemma merkte dat ze niet altijd begreep waarmee Céline bezig was. Dat vond ze lastig, al deed ze haar best om dat niet te laten merken en interesse te tonen. Op dit moment was ze alleen maar blij dat ze zich over haar oudste weinig zorgen hoefde te maken omdat het weer vast en zeker opgeknapt zou zijn tegen de tijd dat zij naar huis kwam.

Zo liep ze al haar kinderen langs.

Pas wanneer iedereen vanavond binnen de veilige muren van Onder de linde was, werd ze helemaal rustig.

Tien kinderen was een kostbaar bezit.

Hoe vaak had ze dat niet tegen haar man Ruud verzucht als hij vond dat ze wel wat minder bezorgd mocht zijn omdat ze niet in zeven sloten tegelijk zouden lopen.

'Eén sloot is genoeg,' was steevast haar repliek. Ze wilde zich niet doorlopend zorgen maken, maar ze merkte dat ze was veranderd sinds Aimée. Op de dag van haar geboorte en haar overlijden was ze haar zorgeloosheid kwijtgeraakt.

Na de geboorte van de tweeling was ze al snel weer zwanger geweest. Ze herinnerde zich nog dat ze het stiekem wel wat erg snel vond. Ruud meende dat het zich vanzelf wel zou oplossen. Dat deed het ook, maar op een heel andere manier

dan hij zich had voorgesteld. Aimée werd levenloos geboren. Nu nog voelde ze het verdriet krampen als ze eraan dacht.

Ze kon de beelden zo oproepen van dat kleine, perfecte meisje dat in haar armen werd gelegd. Alles zat erop en eraan, maar ze ademde niet.

Eindeloos had ze haar willen vasthouden, alsof ze haar met haar lichaamswarmte weer tot leven zou kunnen wekken. Het kleine lijfje bleef koud. Vlak voor de begrafenis had ze haar samen met Ruud in een klein, blank kistje gelegd. In haar witte jurkje had Aimée er als een engeltje uitgezien. Wat was ze mooi... en wat was het moeilijk geweest om het deksel op dat kistje te schroeven. Het had aangevoeld alsof haar hart eruit werd gerukt.

Nooit had ze dat hardop durven zeggen.

Familieleden, vrienden en bekenden probeerde haar te troosten door te zeggen dat ze toch al zeven kinderen had. Daar moest ze maar eens naar kijken. Gemma durfde nauwelijks over Aimée te praten, over de pijn van de wieg waarin ze nooit zou liggen, over haar schuldgevoel en de leegte. Een heel enkele keer bekeek ze de foto's die Ruud van Aimée had gemaakt in de dagen voor de begrafenis. Die koesterde ze, maar ze praatte er met niemand over, en niemand vroeg haar ernaar. Zo gingen ze aan haar verdriet voorbij.

Misschien dat ze er daarom tot op de dag van vandaag nog zoveel moeite mee had. Aimée was een beurse plek in haar bestaan geworden. Sinds die tijd was ze bezorgder om haar kinderen geworden. Tijdens de zwangerschappen van Tycho, Aiden en Morris was ze bang dat er weer iets niet goed zou zijn. Het krijgen van een gezond kind had ze altijd als een wonder ervaren, maar sinds Aimée was dat wonder nog groter geworden.

Aiden begon zich te vervelen. Hij probeerde met zijn tong het raam naast hem schoon te maken en schopte met zijn voeten tegen de rugleuning van haar stoel. Morris wilde hem nadoen. Het lukte hem niet om bij het raam te komen en hij begon te mopperen.

'Jongens, hou op! Kijk maar of Lucas er al aankomt, of Loïs en Felice of...'

‘Tycho!’ vulde Morris enthousiast aan.

Gemma veegde haar raam voor de zoveelste keer schoon. Het bleef maar onweren en de regen kwam met bakken naar beneden. Meer en meer verdween haar opgewekte humeur. Ze keek op haar horloge. Inmiddels kwamen er mondjesmaat kinderen naar buiten, maar die van haar zag ze niet. Ze besloot niet langer werkeloos te blijven zitten. De kans was groot dat ze allemaal in school stonden te wachten tot het onweer voorbij was omdat ze er niet aan dachten dat ze opgehaald zouden kunnen worden.

‘Jongens, blijf zitten! Mama haalt de anderen op. Aiden, gewoon rustig blijven. Ik kom echt weer terug, maar je moet even flink zijn.’

Ze had er een hekel aan om hen in de auto achter te laten, maar ze beseftte dat ze hier nog wel heel lang zou kunnen staan als ze niets deed. ‘Aiden, beloof je dat? Ben jij mama’s grote jongen?’ Ze keek streng. ‘Niet in paniek raken, niet gaan huilen. Ik moet de anderen even uit school halen en dan kom ik terug.’

Een felle flits schoot langs de hemel, gevolgd door een harde klap.

‘Ik wil niet dat je weggaat.’ Aidens lip trilde.

‘Niet weggaat...’ echode Morris. Hij leek niet onder de indruk van het onweer.

‘Er kan je niks gebeuren,’ verzekerde ze Aiden. ‘Het onweert, maar als je rustig blijft zitten, is er niks aan de hand. Hou je handen maar over je oren. Morris ook...’ Ze probeerde rustig te glimlachen, gaf zelf het voorbeeld en trok gekke gezichten, die helaas niet het beoogde resultaat opleverden. Met een zucht opende ze het portier. Nog even keek ze bemoedigend om naar Aiden, die gehoorzaam zijn handen tegen zijn oren hield, maar bang bleef kijken. Morris had zijn voorbeeld gevolgd.

Halverwege het schoolplein was ze al doornat. Haar in sandalen gehulde voeten kletsten door de plassen, terwijl ze zo snel mogelijk naar de ingang rende. Druipend stond ze in het halletje.

‘Lucas, je moeder!’ hoorde ze een van de leerkrachten al

roepen, en toen Lucas verscheen, informeerde ze: ‘Zijn Felice en Loïs bij je?’

Verhit liep ze op Gemma af. ‘We laten de kinderen hier binnen maar wachten. Het is niet verantwoord om met dat onweer op het plein te staan.’

‘Je wordt ook nog eens kletsnat.’ Gemma lachte als een boer met kiespijn. Ze zag de tweeling al achter Lucas aankomen. ‘En Tycho?’ vroeg ze.

‘Tycho is bang voor onweer,’ zei Felice. ‘Hij zit nog in de klas bij z’n juf.’

‘Ik haal hem wel op.’ Lucas rende al terug.

Haar voorbeeld werd inmiddels gevolgd. Steeds meer ouders druppelden binnen. Velen hadden de school alweer met hun kroost verlaten voordat Lucas met een huilende Tycho verscheen. ‘Hij durfde niet, maar hij moest van de juf,’ meldde Lucas.

Ze nam niet eens de tijd om hem te troosten.

‘Volgens mij is de bui zo voorbij,’ hoorde ze een van de ouders zeggen. ‘Ik wacht nog wel even binnen.’

Zij kon niet wachten. Ze wilde zo snel mogelijk terug naar Aiden en Morris. ‘Rennen!’ maande ze de kinderen. Ze trok Tycho mee. Hij huilde niet meer. Opgelucht trok ze even later het portier open en liet de kinderen naar binnen gaan.

Aiden had een pakje drinken uit de tas voorin weten te bemachtigen en was drukdoende om het rietje door het gaatje te steken. Frambozensap druppelde langs de kanten. Zijn lichtgele shirt vertoonde aan de voorkant grote, rode vlekken.

Het drong niet eens tot haar door.

Even nog liet ze de aanjager zijn werk doen, maar zodra de ramen helder waren, reed ze weg. Achter haar werd gekibbeld. Ze probeerde er geen aandacht aan te schenken en concentreerde zich op de weg, hield het stuur stevig vast als ze door een diepe plas reed. Opgelucht reed ze tien minuten later de smalle oprit naar de oude houten garage achter hun huis op. De regen was opgehouden. Ze maande de kinderen nog even te blijven zitten totdat ze de deuren van de garage had geopend en de auto binnen had gezet. De buitenlucht

rook fris en hoopvol, zoals lucht alleen kon ruiken na een regenbui die een einde aan dagenlange warmte en droogte had gemaakt. Vanaf de bladeren van de lindeboom, die ooit door Ruuds grootouders was geplant, drupten waterdruppels. Haar voeten sopten door het natte gras.

Ergens in de verte rommelde het nog, maar het onweer was voorbij.

Céline rilde in haar shirtje met korte mouwen. Het onweer had een einde gemaakt aan dagenlange hoge temperaturen. Toen ze vanmorgen naar de hogeschool was gegaan, had ze daar nog geen rekening mee gehouden.

‘Je hebt het koud. Ik zal je opwarmen.’ Leander Houvast drukte haar stevig tegen zich aan en perste zijn mond op de hare.

Ze beantwoordde zijn kus, koesterde zich in zijn warmte, maar uiteindelijk won haar verantwoordelijkheidsgevoel het. Ze wendde haar gezicht af. ‘Ik moet nu echt naar huis.’

‘Naar huis, naar huis...’ mopperde hij. ‘Ik zou willen dat je altijd bij me kon blijven. Het voelt zo leeg als jij weg bent.’

‘Romanticus!’ lachte ze hem uit, maar meteen werd ze weer ernstig. ‘Kom je me morgen weer halen na college?’

Hij schudde zijn hoofd. ‘Morgen moet ik tot negen uur werken. Kun je nu niet blijven? We kunnen ergens een hapje gaan eten. We zien elkaar veel te weinig en te kort.’

‘Nu niet, dat weet je. Ik moet echt naar huis. Ze zullen niet weten waar ik blijf.’

‘Naar huis, naar huis... Je bent negentien hè? Je bent geen kind meer.’

‘Ze wachten op me met eten,’ verdedigde ze zich. ‘Dat heeft niks met volwassenheid te maken.’

‘Je hebt gelijk.’ Hij trok haar weer naar zich toe. ‘Nog heel even. Ik wil je nog niet missen. Je bent het beste wat me in m’n leven is overkomen.’

‘Je overdrijft,’ wilde ze zeggen, maar hij gaf haar de kans niet meer en ze vond het wel fijn om te horen. Leander was tien jaar ouder dan zij. Hij was een knappe, volwassen man. Ze vond het zo bijzonder dat hij zoveel van haar hield.

Ze gaf zich over aan zijn kus en zijn strelende handen, die ongekende sensaties in haar teweegbrachten. Wat kon het haar schelen als ze de trein miste?

Ze stonden in een stil hoekje onder een afdakje in de buurt van de hogeschool waar ze studeerde. De geur van regen hing nog in de lucht, een eindje verderop hoorde ze hoe auto's door diepe plassen reden. Leander kende de stad goed. Hij leidde haar altijd naar plekjes waar niemand van wist. Af en toe drong hij aan om met hem mee naar zijn appartement te gaan. Ondanks het feit dat ze bang was dat hij haar flauw zou vinden, hield ze voet bij stuk. Daar was ze nog niet aan toe. Ze wist zeker dat het daar finaal uit de hand zou lopen. 'We kennen elkaar nog niet lang genoeg,' voerde ze aan, een argument waarmee hij het totaal niet eens was.

We weten toch wat we voor elkaar voelen en daar mogen we best van genieten,' was zijn stelling. Zij was daar nog niet aan toe. Stiekem dacht ze dat het door het leeftijdsverschil kwam en door haar onervarenheid. Tien jaar telde op dat gebied meer dan ze wilde. Misschien had hij meer vriendinnen versleten dan hij wilde toegeven. Voor haar was hij de eerste met wie het echt serieus was. Ze was weleens met een jongen naar een feestje geweest, en tijdens een weekend van de kerk had ze met een jongen gezoend op wie ze al een poosje heimelijk verliefd was. Nadat het weekend voorbij was, keek hij niet meer naar haar om. Ze was nog maar vijftien, maar het had haar zo gekwetst dat ze in de jaren daarna heel voorzichtig was geworden met jongens. Totdat ze Leander ontmoette.

Vanaf hun eerste ontmoeting in de discounter waar hij werkte, was ze als een blok voor hem gevallen. Hij was zo anders dan haar klasgenoten en de andere jongens van haar leeftijd die ze kende. Alleen had ze er moeite mee dat hij op het gebied van intimiteit zo hard van stapel liep. Haar moeder had haar jaren geleden al voorgelicht en ze was daar helder en duidelijk in geweest, maar ze had haar ook het idee gegeven dat seksualiteit iets heel speciaals was. Hardop had ze dat op die manier niet tegen Leander durven zeggen, maar ze hield vast aan haar weigering om mee naar zijn appartement

te gaan. Op momenten zoals deze ging ze bijna overstag. De angst om hier betrapt te worden, was haar krachtigste drijfveer om te twifelen. Ze verlangde naar een ruimte waar ze rustig met elkaar zouden kunnen praten en elkaar konden liefkozen zonder op hun hoede te zijn. Leander zou liefkozen een ouderwets woord vinden, wist ze, en ze schaamde zich bij voorbaat.

Nu gleed zijn hand onder haar shirt, kroop omhoog naar haar bh.

Haar adem stakte. Ze sloot haar ogen. Het was net alsof ze ineens de stem van haar moeder hoorde. 'Céline, als je ergens mee zit, zul je het dan vertellen? Je bent zo stilletjes de laatste tijd. Wordt je studie je te zwaar? Is er iets anders aan de hand? Ben je verliefd misschien?' Het kwam vast doordat ze de oudste was dat er thuis zo op haar werd gelet. Haar moeder leek soms door haar heen te kijken. Elke vraag over dit onderwerp beantwoordde Céline met een geïrriteerd 'nee'.

Leander kneep zachtjes in haar borst.

Wat zou haar moeder zeggen als ze wist dat ze hier in de buitenlucht stond met half ontbloot bovenlijf, terwijl een man die haar moeder zeker niet zou bevallen haar betastte?

'Niet doen...'. Opnieuw draaide ze haar hoofd weg en ze duwde zijn hand aan de kant.

'Célientje...' verzuchtte hij teleurgesteld.

'Ik wil dit niet meer.' Ze zocht zijn blik. 'De volgende keer spreken we bij jou thuis af.'

'Echt?' Zijn gezicht klaarde op. Hij liet haar los. 'Ben je daar nu aan toe?'

'Ja, echt... en nu moet ik echt weg.' Ze wilde er niet verder op ingaan. Stilletjes had ze nu alweer spijt van haar toezegging.

'Ik breng je naar het station.'

Ze knikte, fatsoeneerde haar kleding, pakte haar tas van de grond en liep achter hem aan het terrein af. Hij pakte haar hand en keek haar met zijn bruine ogen doordringend aan. Niemand had zulke mooie ogen als hij, niemand kon zo naar haar kijken. Het was een blik die bij haar binnendrong, die ze in haar buik voelde en die haar verlangen aanwakkerde.

‘Jij bent zo gaaf, zo puur. Ik ken niemand zoals jij.’

Ze giechelde verlegen. ‘Ik ben gewoon veel jonger dan jij.’

‘Dat zeg je steeds, maar wat is nou tien jaar? Als ik vijftien-veertig ben en jij vijfendertig, heeft niemand het er meer over.’

Ze zweeg. Haar ouders zouden die tien jaar onoverkomelijk vinden. Maar Leander had wel een beetje gelijk, die waren ergens in de prehistorie blijven hangen. In hun eigen wereldje in het grote huis waar ze inmiddels een groot deel van hun leven woonden. Het leek haar onvoorstelbaar dat ze Leander daar ooit mee naartoe zou nemen. Ze wist niet waarom, maar ze had het gevoel dat hij er niet zou passen.

Of strooide ze zichzelf nu zand in de ogen en was ze gewoon bang voor het oordeel van haar ouders? Voor hen zou dat leeftijdsverschil van tien jaar wel zwaar wegen. Ze wist zeker dat ze gedoe zou krijgen. Maar waarom zou ze zich daar nu al druk over maken? Voorlopig was het nog niet zover. Ze rechtte haar rug. Nu wilde ze alleen maar genieten van dit moment, van die knappe, volwassen man naast haar. Ze voelde zich trots.

‘Wat denk je nou?’ Hij werd onrustig van haar zwijgen.

‘Niets,’ loog ze. Ze verwachtte dat hij zou protesteren, maar hij zei ook niets meer.

De warmte bleef in huis hangen, ook al had Gemma alle ramen en deuren opengezet. In de keuken bevochtigde ze haar polsen onder de koude kraan. Vanuit de kamer klonk het geluid van servies dat op elkaar werd gestapeld, de tweeling die met elkaar ruziede wie het eerst op de tablet mocht. Ruud maande hen tot kalmte met de mededeling dat het toch niet uitmaakte wie er eerst was omdat ze vanavond allebei een halfuurtje aan de beurt waren. Loïs gaf mokkend toe.

Brian, een schoolvriend van Sem, was blijven eten. Gek-scherend noemde Gemma hem weleens hun kostganger. Hij was enig kind en zijn ouders waren voor hun werk vaak in het buitenland. In die periodes verbleef hij bij zijn opa en oma, die in de buurt woonden. Die zorgden prima voor hem, maar Gemma merkte dat hij genoot van de gesprekken, het gekibbel en gelach bij hen aan tafel. Hij was inmiddels wel zo kind aan huis dat hij zich er ook graag in mengde. Zijn ouders, en ook zijn opa en oma, hadden er geen bezwaar tegen. Zijn moeder had Gemma eens toevertrouwd dat ze zich minder schuldig over haar afwezigheid voelde als hij bij hen was. Schuldgevoel was tijdens hun verblijf in het buitenland haar vaste metgezel, vooral omdat het haar door de buitenwereld ook vaak werd aangewreven.

Haar man had daar veel minder last van.

Nu ze daaraan dacht, herinnerde Gemma zich ook weer de discussie die ze laatst met een van de moeders op school had gevoerd naar aanleiding van het overlijden van een meisje uit groep zeven. Net als Brian, was ze enig kind geweest.

‘Ik vind het zo erg voor die ouders,’ beweerde de vrouw. ‘Dan heb je er maar eentje en dan moet je die ook nog missen.’

Zonder nadenken had Gemma geantwoord: ‘Met tien kin-

deren kun je er ook niet één missen.’

‘Dan heb je er nog negen over!’

Ze had er niet op in moeten gaan, wist ze achteraf. Alles wat ze erover zei, kwam verkeerd over, maar zij had ertegen ingebracht: ‘Precies! Je hebt een reden om door te leven, maar het gemis van die ene zal net zoveel pijn doen. Je houdt van al je kinderen.’

‘Ik denk toch dat het heel anders voelt,’ hield de vrouw voet bij stuk. ‘Voor jou is het vanzelfsprekend dat je het ene na het andere kind krijgt, maar als het niet zo makkelijk gaat en je moet dat ene kind ook nog missen... daar kom je toch nooit meer overheen?’

Ze wist niet goed waarom haar dat zo had gekwetst. Misschien was het de manier waarop ze over het ene na het andere kind had gesproken, alsof zij en Ruud gevoelloos nageslacht produceerden. De ervaring had haar geleerd dat ze nu maar het beste haar mond kon houden. Er was in de loop van de tijd al zo vaak iets tegen haar gezegd wat haar had gekwetst. Daar was deze opmerking nog heilig bij.

Bovendien kreeg de vrouw bijval van anderen.

Stilletjes had ze zich teruggetrokken en haar gedachten waren naar Aimée gegaan. Aimée, die binnen een jaar na de geboorte van de tweeling was geboren zonder de kans te hebben gekregen om te leven. ‘Je hebt haar nauwelijks gekend,’ waren woorden die haar zogenaamd moesten troosten. Ze had ze te vaak gehoord en ze klopten niet. Gemma had haar negen maanden meegedragen, ze had gevoeld hoe ze bewoog, ze had met haar gepraat en ze had haar geliefkoosd door haar buikwand heen. Ze had haar kind een naam gegeven en ze had zich voorgesteld hoe ze eruit zou zien. Al die maanden waren ze samen één geweest. Het was normaal dat er een dag kwam dat de baby zich van haar losmaakte, maar dan kon ze het vasthouden en koesteren. Dat kleine hoopje mens was niet tot enige zelfstandigheid in staat, het was aan haar om het te begeleiden naar volwassenheid.

Aimée had haar niet meer nodig gehad. Ze was een engeltje in Gods tuin, hadden Ruud en zij tegen hun kinderen gezegd.

Dat gaf weliswaar troost, maar ze had liever gehad dat

Aimée eerst nog in hun eigen tuin had gespeeld, onder hun eigen linde. Dat kleine meisje, dat nooit echt deel van hun gezin had uitgemaakt, kon ze niet missen.

Ze besefte dat ze die gedachten nooit over zou kunnen brengen.

Zou zij net zoals die andere moeders hebben geredeneerd als Aimée er niet was geweest? Natuurlijk begreep ze dat het anders was als je na het overlijden van een kind helemaal met lege handen stond, maar verdriet en gemis zouden niet anders voelen. Het klonk te makkelijk. Alsof kinderen je minder dierbaar waren naarmate je er meer had gekregen.

Nu voelde ze ook onrust omdat Céline nog steeds niet thuis was. Ze had wat eten voor haar achtergehouden en in een bakje gedaan waarin ze het zo kon opwarmen als ze thuiskwam. Terloops keek ze op haar horloge. Haar oudste dochter was echt laat vandaag.

Raymond en Sem, die vandaag 'tafel dienst' hadden, kwamen met vuile borden en bestek de keuken binnen. Brian hielp. Zij zette ondertussen snel de borden in de vaatwasser en luisterde naar hun gesprekken, die over een jongen gingen die sinds een paar weken bij hen in de klas zat.

'Weet je dat die gozer in een kast van een huis woont?' hoorde ze Sem zeggen.

'Aan het einde van de Schubertstraat,' wist Brian. 'Dat vrijstaande huis met al die bomen en zijn ouders hebben er nu een hekwerk omheen laten zetten. Ze zullen wel bang zijn dat er wordt ingebroken. Maar dat maakt hem voor mij niet sympathieker. Ik weet niet wat ik ervan moet zeggen. Hij ziet eruit als een nerd, en hij is zo arrogant als wat. Die zal hier niet veel vrienden maken.'

'Youri en Twan lopen anders als twee schoothondjes achter hem aan.'

'Youri en Twan...' Brians stem klonk spottend. 'Daar zeg je wat. Die lui zijn niet goed snik.'

'Is het echt zo erg?' Gemma had verbaasd geluisterd. 'Moeten jullie die jongen niet het voordeel van de twijfel gunnen?'

'Misschien,' twijfelde Sem. 'Hij zal ook wel even aan ons moeten wennen.'

‘Echt niet! Dit heeft niks met wennen te maken. U zou ’m ook niet moeten,’ wist Brian stellig. ‘Echt waar. Ik heb nog nooit zo’n arrogante kwijlebal gezien.’

‘Kwijlebal,’ gniffelde ze. ‘Ik zou bijna nieuwsgierig worden.’ Ze pakte yoghurt en vla uit de koelkast en liep terug naar de kamer.

Ruud knipoogde naar haar toen ze de pakken op tafel zette en met een rood hoofd aanschoof.

‘We moeten vannacht maar in de tuin slapen. Daar is het frisser dan hier.’

‘Ja!’ Het grootste deel van hun kroost was daar direct voor te vinden. ‘Mogen we dan in de tent, pap?’

‘Nee, ik maakte een grapje...’ trok Ruud zich terug. ‘Het gras is veel te nat. Er is zoveel regen gevallen. Later in de week kunnen we het weleens proberen.’

‘Wat je zegt moet je doen,’ vond Lucas.

‘Ja pap, dat moeten wij ook altijd,’ viel Raymond hem bij.

‘Dat doe ik ook, maar als de omstandigheden gunstiger zijn.’ De toon van zijn stem gaf aan dat wat hem betreft de discussie ten einde was.

Hij zag er vermoeid uit. Een halfjaar geleden had hij een droom waargemaakt die al jaren bij hem leefde: ze hadden een bakkerij annex lunchroom in een naburig dorp overgenomen. Hij werkte hard, zij hielp hem regelmatig in de winkel en bij de administratie, maar het viel nog niet mee. Een hotel, waaraan de vorige bakkerij al jaren had geleverd, besloot kort na de overname brood te betrekken van een ander die het voordeliger kon aanbieden. Van de lunchroom werd ook nog niet echt gretig gebruikgemaakt. Sinds een paar weken merkten ze dat er wat meer toeristen in de omgeving verbleven en met het hoogseizoen voor de deur hoopten ze dat het aantal klanten voor zowel de lunchroom als de bakkerij de komende tijd nog zou oplopen. Om financieel wat lucht te krijgen, viel Ruud momenteel twee dagen per week in op het mediabureau waar hij jaren had gewerkt. Zij nam het werk in de winkel dan van hem over, terwijl Dick en Erna, Ruuds ouders, op de kinderen pasten. Binnenkort was die periode weer afgelopen. Met zijn onrustige, creatieve geest had Ruud

al plannen gemaakt wat hij met die extra verdiensten wilde gaan doen. Gemma had fijntjes voorgesteld om dat bedrag op een spaarrekening te zetten, zodat ze het voor onvoorziene uitgaven konden gebruiken. Met tegenzin had hij daarmee ingestemd.

Het hield wel in dat ze de laatste weken niet alleen, zoals gebruikelijk, de administratie van de bakkerij deed, maar ook twee dagen in de winkel stond. Zo werden haar dagen meer dan gevuld. Haar schoonouders waren daarbij onmisbaar. Ze stonden altijd voor hen klaar.

De klok aan de groen geverfde wand wees bijna kwart over zeven aan. Céline was erg laat dit keer. Gemma had al geappt, maar er was geen antwoord gekomen. Ze moest de trein of de bus hebben gemist. Van Zwolle naar Steenwijk reisde ze altijd met de trein, het laatste stuk nam ze de bus die haar dicht bij huis afzette. Net toen ze dat had gedacht, zag ze Céline via het hek de tuin binnenkomen. Gemma herademde. Haar kroost was weer veilig binnen de muren van Onder de linde.

‘Had je de bus gemist?’ werd Céline door Lucas begroet.

‘Wat gaat jou dat aan?’ Het klonk bijna vijandig. Céline omarmde zichzelf. Gemma ontdekte kippenvel op haar blote armen.

‘Lucas vraagt het gewoon,’ reageerde Ruud. ‘Je bent erg laat. Vanmorgen had je daar niets over gezegd, dus we maakten ons een beetje zorgen, en op ma’s appje reageerde je niet. Wij hebben inmiddels het eten op. Schuif maar gauw aan. Was er nog iets bijzonders waardoor je zo laat bent?’

‘Iedereen bemoeit zich hier met me,’ mopperde Céline. Ze gooide haar tas op de bank en schoof op haar plek aan de lange tafel.

Gemma zag dat Ruud gekwetst was, maar hij zei niets meer.

‘Wat eten we?’ Céline leek niets in de gaten te hebben.

‘Nasi!’ schreeuwde Felice. ‘Maar het is al bijna op.’

Ze werd getrakteerd op een venijnige blik.

Het trof Gemma. Zo kende ze Céline niet. Ze gedroeg zich vrijwel altijd geduldig en liefdevol. Ze had weleens gedacht

dat ze later een geweldige moeder zou worden. ‘Er is nog genoeg over,’ zei Gemma geruststellend. ‘Ik heb het in een bakje in de magnetron opgewarmd. Allemaal even stil zijn, dan kan Céline beginnen.’

Na een paar seconden had Céline haar ogen alweer open. ‘Nou, als je dat bidden noemt...’ Raymond snoof.

‘Bemoei je er niet mee!’ Ruud keek hem streng aan. ‘Dat zijn Céline’s eigen zaken.’ Onderzoekend keek hij zijn oudste dochter aan. ‘Eet smakelijk.’

Ze ontweek zijn blik, mompelde wat en schepte nasi op haar bord. Gemma keek toe hoe ze met trage happen uit het bakje begon te eten. ‘Was er iets bijzonders vandaag?’ probeerde ze het toch nog een keer.

‘Ik heb gewoon de trein gemist. En laat iedereen maar van tafel gaan, want ik wil rustig eten.’

‘Meestal heeft het een reden als je de trein mist,’ hield Gemma aan.

Céline zuchtte diep. ‘Mam, ik was gewoon wat later. Moet ik me hier echt voor alles verantwoorden?’

‘Als je moeder een normale vraag stelt, kun je daar normaal op antwoorden,’ zei Ruud scherp. ‘Maar als je chagrijnig bent, laten we je hier graag alleen aan tafel zitten. Jongens, ruim de rest maar af.’

Céline boog zich met een kleur over haar eten. Gemma keek haar nog eens oplettend aan voordat ze opstond. Er was iets met haar aan de hand. Was ze verliefd? En was dat nog zo pril dat ze er nog niets over wilde zeggen? Ze zou het maar even afwachten. Meestal kwam Céline er op een gegeven moment zelf wel mee. In de hal zag ze een vest van zichzelf aan de kapstok hangen. Ze pakte het, liep terug naar de kamer en legde het naast Céline neer. ‘Ik zie dat je het koud hebt. Je mag mijn vest wel zolang aan.’

Céline mompelde iets, maar ze trok het toch aan.

‘Ik vind August geniepig,’ zei Brian, en Sem vroeg zich af waarom hij daar nou weer over begon. Na het eten hadden ze de dessertschaaltjes in de vaatwasser gezet en waren daarna op de vochtige tuinstoelen gaan zitten, nadat ze de

meeste druppels er met hun handen hadden afgeveegd. Na de warmte van de afgelopen dagen was het nu lekker koel. Sem keek naar het te lange gras. Hij had wel zin om het te maaien, maar het was nu te nat. Morgen misschien. Er was weer mooi weer voorspeld.

‘Waarom heb je het toch steeds over die gast?’ wilde hij nu weten. ‘We hoeven toch niks met hem? Hij woont in een mooi huis, so what? Boeit mij dat.’

Hij zag dat Brian nadenkend voor zich uit bleef staren en wist dat hij nog niet van het onderwerp af was. Ze waren al jarenlang vrienden, en zo goed kende hij Brian wel. Als hij eerlijk was, moest hij ook toegeven dat August van Laar hem flink bezighield. Hij zei nou wel zo makkelijk dat het hem niet boeide, maar hij was best benieuwd hoe dat huis er vanbinnen uit zou zien. Hij kwam weleens in de Schubertstraat als hij Raymond hielp met de wekelijkse bezorging van het lokale nieuwsblad. Het huis had hem altijd geïntregeerd, maar hij had geen idee wie de bewoners waren. Nu zat een van de nieuwe bewoners zomaar bij hem in de klas. Zou hij nog broers en zussen hebben?

‘Het is niet alleen zijn arrogantie,’ zei Brian nu nadenkend. Hij zat voorovergebogen in de verweerde, witte kunststof stoel en keek naar zijn vingers, alsof daar iets heel bijzonder aan te zien was. Zijn rode krullen waren kortgeknipt. Hij droeg moderne, sleetse jeans met gaten die zijn witte knieën lieten zien, en een zwart shirt met opvallende witte opdruk.

‘Hij is achterbaks,’ vervolgde hij. ‘Daar hou ik niet van.’

‘Je kent hem helemaal niet!’

‘Goed genoeg om te zien dat het een stiekemerd is.’ Hij klonk alsof hij zeker van zijn zaak was. Sem haalde zijn schouders op. ‘Nou, ik hoef niks met die August, de naam alleen al, dus ik maak me er ook niet druk om. Zou jij ook niet moeten doen. Zullen we even gaan voetballen?’

Sem was al onderweg om de bal uit de schuur te halen. Het gras was veel te lang en nat om lekker te kunnen voetballen, maar hij moest even in beweging zijn. Brian zou het onderwerp August anders niet loslaten, wist hij uit ervaring, en hij had er meer dan genoeg van.

Vanuit de verte zag Thomas het groepje waarnaar hij op weg was al op het dorpsplein staan. Ze stonden er elke avond na het eten om samen een poosje te chillen. Heel lang had hij daar niet aan meegedaan, maar de laatste weken was hij regelmatig van de partij. Dat was op de avonden waarvan hij wist dat Lotte Dijkman er zou zijn. De meeste lui die er waren, maakten deel uit van de groep die gezamenlijk van en naar school in de naburige stad fietste. Lotte had een tijdje terug naast hem gefietst en toen verteld dat ze daar 's avonds ook weleens ging kijken. 'Even lekker kletsen en relaxen. Ben jij er weleens? Ik zie je nooit.'

'Ik denk er 's avonds niet aan,' had hij geheel naar waarheid geantwoord. 'Binnenkort zal ik eens kijken.' Sinds die tijd zei ze soms na afloop van hun fietstocht: 'Ben jij er vanavond ook?'

Hij stemde altijd in.

Lotte zag hem aankomen en stak haar hand op. Hij wist zeker dat ze al naar hem had uitgekeken. Lotte, met wie hij niet alleen samen in de groep fietste, maar die ook bij hem in de klas zat en wier blik hij de afgelopen weken vaak onderschepte. Lotte, met haar donkere krullen, haar hartvormige gezicht, haar stralende, bruine ogen en volle lippen. Ze woonde vlak bij hem in de buurt, bleef 's morgens wachten totdat hij kwam om samen verder te fietsen. Hij vond het jammer dat het nooit lang duurde voordat anderen zich ook bij hen aansloten en hij was zich ervan bewust dat zij dat net zo jammer vond. Ze kenden elkaar al vanaf de lagere school en daarom was ze waarschijnlijk zo vanzelfsprekend voor hem. Sinds ze hem in bedekte termen had gevraagd naar het plein te komen, keek hij anders naar haar. Hij ontdekte hoe aantrekkelijk ze was en hoe fijn het was om met haar te praten. Diepzinnige gesprekken voerden ze op dit plein nooit, maar wel als het zo uitkwam dat ze naast elkaar fietsten. Ze ontmoetten elkaar ook op de wekelijkse catechisatie van de kerk, waar hij soms versted stond van haar doordachte vragen. Op de fiets had hij haar daar eens naar gevraagd. Ze had haar schouders opgehaald en gezegd dat de Bijbel zoveel vragen bij haar opriep en dat ze theologie wilde studeren.

Vaak zetten ze een discussie die tijdens de catechisatie was ingezet later op de fiets voort. Hij was haar steeds meer gaan bewonderen.

Van veraf zag hij haar nu al staan en toen ze hem in de gaten kreeg, zwaaide ze. Hij zette zijn fiets in de stalling bij de bushalte en liep langzaam naar het groepje toe.

Ze keek naar hem op toen hij naast haar ging staan en hij zag hoe haar ogen straalden. Hij nam deel aan de gesprekken met de anderen, maar steeds moest hij even opzijkijken en elke keer kruiste haar blik de zijne. Langzaam begon tot hem door te dringen dat hij serieus verliefd was.

Niets is vanzelfsprekend

Gemma en Ruud hebben tien kinderen en die brengen een hoop zorg met zich mee, maar Gemma is onvermoeibaar. In hun grote familiehuis met de oude lindeboom in de tuin is altijd iedereen welkom. Naast de gezelligheid die zo'n groot gezin met zich meebrengt, zijn er ook de nodige sores. Zo heeft oudste dochter Céline een relatie met een tien jaar oudere man en krijgt puberzoon Sem op school foute vrienden.

Als Gemma ziek wordt, zorgt dat voor problemen. Van haar energie is niets meer over en een diagnose kan niet worden gesteld. Moe van alle extra taken die nu op Ruud neerkomen, begint hij te denken dat het misschien psychisch is. Dat leidt tot extra spanningen tussen hen beiden. Bovendien ziet Gemma met lede ogen aan dat Ruud wel érg goed overweg kan met de nieuwe hulp in zijn bakkerij. De normaal zo vanzelfsprekende gezelligheid in huize Onder de linde is ineens ver te zoeken.

Greetje van den Berg is al 35 jaar auteur van familieromans. In *Onder de linde* laat ze zien dat een mens een heleboel ballen in de lucht kan houden, maar als er dan eentje valt, volgt de rest vaak ook.

Z&K

ISBN 978 90 2053 707 9 NUR 344

9 789020 537079

www.romanserie.nl